

Valg af behandlingshjemmel.

Når du skal behandle personoplysninger til forskningsbrug er der flere valgmuligheder i forhold til lovhjemmel. For det første, skal du gøre dig klart om der er tale om personoplysninger¹. Herefter skal du vurdere hvilken hjemmel, der passer bedst til dit projekt og giver deltagerne de bedste rettigheder. Der er forskel på rettighederne og kravene i forhold til de forskellige lovhjemler.

Uanset hvilken hjemmel du vælger, skal oplysningspligten opfyldes, så deltageren ved, hvad vedkommendes personoplysninger anvendes til. Hvis du bruger SDU's skabeloner, er du dækket ind i forhold til kravene til oplysningspligt. Generelt skal du tænke på, at du ikke må behandle flere oplysninger, end det er relevant for dit projekt. Du skal derfor minimere dine behandlinger mest muligt, så du alene beder om de oplysninger, der er nødvendige. Dernæst kan du minimere behandlingerne ved at slette/anonymisere unødvendige oplysninger i takt med, du ikke længere har behov for dem. Dette er naturligvis alene en mulighed i forhold til de oplysninger, du ikke har brug for i forhold til verificering af forskningsresultater.

Hvis du skal indsamle, bruge, analysere osv. personoplysninger til et forskningsprojekt og du ved, at oplysningerne ikke senere skal bruges til andet end forskning, vil det ofte være en mulighed, at bruge databeskyttelseslovens § 10 som hjemmelsgrundlag. Derved undgår du de risici der kan være forbundet med at benytte samtykke som hjemmelsgrundlag, se nedenfor. Denne særlige forskningshjemmel giver mulighed for at behandle personoplysninger uden samtykke fra deltagerne. Det gælder alene ved forskning og ikke andre behandlinger på SDU.

Den næste hjemmel er samtykket i sin klassiske forstand – et samtykke til at deltage og til at SDU må behandle deltagerens personoplysninger i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen.

Hvis du vælger at anvende samtykket som behandlingshjemmel, har deltagerne ret til at tilbagekalde/fortryde deres samtykke og forlange sletning af sine personoplysninger. Det kan have betydning for dit projekt, hvis en eller flere deltagere trækker deres samtykke tilbage. Hvis du kan anonymisere oplysninger, vil de ikke længere være omfattet af reglerne om databeskyttelse og derfor har deltageren ikke ret til at få slettet de anonymiserede oplysninger (det er jo heller ikke muligt at finde den pågældende deltagers oplysninger, da de er anonymiserede).

---

¹ Se hertil vejledning om anonymisering/pseudonymisering

Vælger du forskningshjemlen efter Databeskyttelseslovens § 10 er der ikke noget samtykke, hvorfor deltagerne ikke har mulighed for at få fortryde deres samtykke og derved få slettet deres oplysninger.

Vi har desuden lavet en skabelon, som giver deltagerne mulighed for at 'samtykke' til at deltage – men samtykket dækker ikke selve behandlingen af oplysninger, da den er hjemlet i den særlige hjemmel omkring forskning. Deltagerne skal derfor 'samtykke' til at deltage og kan trække dette samtykke tilbage, hvilket vil medføre at der ikke indsamles nye oplysninger, men forskeren kan stadig behandle de oplysninger, der er indsamlet inden 'samtykket' blev trukket tilbage. Der er således mulighed for at fortsætte behandlingen af de eksisterende oplysninger, idet indsamling, brug, analyse, videregivelse osv. Sker med hjemmel i Databeskyttelseslovens § 10.

Der er fordele og ulemper forbundet med begge behandlingsgrundlag, hvorfor det er vigtigt, at du allerede inden du starter dit projekt har overvejet valget heraf.